

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

Збірник

матеріалів Міжнародної науково-практичної online конференції молодих вчених, присвяченої Дню науки

"Науково практичні основи формування інноваційних агротехнологій – новітні підходи молодих вчених"

м. Херсон

2020 рік

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту зрошуваного землеробства НААН
протокол № 9 від 19 травня 2020 року.

Науково практичні основи формування інноваційних агротехнологій – новітні підходи молодих вчених: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної *online* конференції молодих вчених. Херсон: ІЗЗ НААН, 2020. 208 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної *online* конференції молодих вчених висвітлюють теоретичні та практичні питання збільшення обсягу виробництва високоякісної, екологічно безпечної продукції, зокрема забезпечення продовольчої безпеки держави, збереження ландшафтного і біологічного різноманіття.

Збірник матеріалів призначений для науковців, аспірантів, спеціалістів сільського господарства.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність поданих матеріалів.

Адреса редакційної колегії:
Інститут зрошуваного землеробства НААН
смт. Наддніпрянське, м. Херсон, 73483
тел./факс (0552) 36-11-96
e-mail: izz.ua@ukr.net,
сайт: www.izpr.org.ua

Організаційний комітет:

Голова оргкомітету

Вожегова Раїса Анатоліївна, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН, директор Інституту зрошуваного землеробства НААН

Члени оргкомітету

Коковіхін Сергій Васильович, доктор сільськогосподарських наук, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту зрошуваного землеробства НААН

Біднина Ірина Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, вчений секретар Інституту зрошуваного землеробства НААН

Котов Борис Сергійович, голова Ради молодих вчених, науковий співробітник відділу біотехнології овочевих культур і картоплі Інституту зрошуваного землеробства НААН

Пілярська Олена Олександрівна, секретар Ради молодих вчених, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник відділу маркетингу, трансферу інновацій та економічних досліджень Інституту зрошуваного землеробства НААН

ЗМІСТ

Lykhovyd P.V., Biliaieva I.M., Piliarska O.O. REMOTE SENSING APPLICATION FOR VEGETATION COVER MONITORING: A CASE STUDY FOR KHERSON OBLAST	11
Yer.Mukhanbet, Yes.Kalybekova MODELING OF THE HYDROLOGICAL REGIME THE BASKAN RIVER WITH THE «DEGREE-DAY» METHOD	13
Yer.Mukhanbet, Yes.Kalybekova PREDICTION OF THE RIVER FLOW IN ILE – BALKASH BASIN	16
Аверчев О.В., Ковшакова Т.С., Алмашова В.С., Онищенко С.О. ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИХ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ГОРОХУ В УМОВАХ ПОСУШЛИВОГО КЛІМАТУ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	19
Астахова Я.В., Ноздріна Н.Л. ДЕЯКІ ЗАКОНОМІРНОСТІ НАКОПИЧЕННЯ РОЗЧИННИХ ВУГЛЕВОДІВ У РОСЛИНАХ СУЧАСНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	22
Балашова Г.С., Котов Б.С., Котова О.І., Юзюк С.М. АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РІЗНИХ ЗА СТИГЛІСТЮ СОРТІВ КАРТОПЛІ ЗА ВЕСНЯНОГО САДІННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	24
Балашова Г.С., Бояркіна Л.В. ВПЛИВ РІВНЯ ЖИВЛЕННЯ ТА ГУСТОТИ САДІННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ НАСІННЄВОЇ КАРТОПЛІ ЗА ЛІТНЬОГО САДІННЯ СВІЖОЗІБРАНИМИ БУЛЬБАМИ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	26
Біднина І.О., Морозов О.В., Морозова О.С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗРОШЕННЯ В УКРАЇНИ	29
Виговська І.О., Гончар Л.О., Жуков В.П., Кулик М.Ф. ВПЛИВ СТРУКТУРНИХ ВУГЛЕВОДІВ КУКУРУДЗИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СИЛОСНИХ ГІБРИДІВ НА ПЕРТРАВНІСТЬ І ПОЖИВНУ ЦІНІСТЬ СИЛОСУ	30
Вільна Н.В. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ДОПУСТИМИХ НОРМ ЕРОЗІЇ ЧОРНОЗЕМІВ ПІВДЕННИХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	33
Вінюков О.О., Бондарева О.Б., Коноваленко Л.І. АЛЬТЕРНАТИВНІ ДОБРИВА – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗЕРНА В ПІВДЕННО-СХІДНОМУ ПРОМИСЛОВОМУ РЕГІОНІ	36

Вінюков О.О., Дудкіна А.П. ВИЗНАЧЕННЯ НАГРОМАДЖЕННЯ І РУХЛИВОСТІ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ В ҐРУНТАХ В ЗОНІ ВПЛИВУ КУРАХІВСЬКОЇ ТЕС В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ	39
Влашук А.М., Дробіт О.С., Бєлов В.О. ОПТИМІЗАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ АГРОТЕХНІКИ ЗА ВИРОЩУВАННЯ БУРКУНУ БІЛОГО НА ТЕМНО-КАШТАНОВИХ ҐРУНТАХ	42
Вожегова Р.А., Боровик В.О., Клубук В.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ МІКРОДОБРИВА НА ПОСІВАХ СОЇ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	44
Вожегова Р.А., Боровик В.О., Коновалова В.М. РЕАКЦІЯ РІЗНИХ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО (<i>Linum usitatissimum</i> L.) НА ПОСУХУ В ПІВДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ	45
Вожегова Р.А., Дробіт О.С., Шебанін В.С., Дробітько А.В. ВПЛИВ АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ	48
Гайдєнко О.М., Кренців Я.І. НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІСГС НААН	50
Гамаюнова В.В., Іскакова О.Ш., Бакланова Т.В. ВПЛИВ ОПТИМІЗАЦІЇ ЖИВЛЕННЯ НА ЯКІСТЬ БУЛЬБ КАРТОПЛІ ЗА ВИРОЩУВАННЯ НА КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	53
Гарбовська Т.М. КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ МІЖ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ ОЗНАКАМИ ТА СХЕМОЮ РОЗМІЩЕННЯ КВАСОЛІ ОВОЧЕВОЇ	55
Доронін А.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПОЖИВНИХ РЕШТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	57
Дребот О.І., Височанська М.Я., Сахарнацька Л.І. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ НА ТРАНСКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЯХ	59
Дробіт О.С., Прищєпо М.М., Дзюба М.В., Кляуз М.А. ГЕРБІЦИДНИЙ ЗАХИСТ ПОСІВІВ НУТУ	62
Дробітько А.В., Манушкіна Т.М., Гєращенко О.А. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЇ NO-TILL НА АГРОФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ ТА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	64

Дубинська О.Д. ВПЛИВ КОМПЛЕКСНОЇ ІНОКУЛЯЦІЇ НАСІННЯ БУЛЬБОЧКОВИМИ Й ЕНДОФІТНИМИ БАКТЕРІЯМИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОЇ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	67
Ерғали Айғаным ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ КАДАСТРОВОЙ ОЦЕНКИ ЗЕМЕЛЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ	70
Єрашова М.В., Гасанова І.І. УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА РІЗНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ	72
Жупина А.Ю. МІНЛИВІСТЬ АДАПТИВНИХ ОЗНАК У ГІБРИДІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ, ЩО СТВОРЕНІ ЗА УЧАСТІ ЕКОЛОГІЧНО ВІДДАЛЕНИХ ФОРМ	74
Журавльов О.В., Шатковський А.П., Коваленко І.О. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ФАКТОРІВ НА ІНТЕНСИВНІСТЬ ТРАНСПІРАЦІЇ РОСЛИН ТОМАТА В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	76
Забара П.П., Марченко Т.Ю. ВПЛИВ РІСТРЕГУЛЮЮЧОГО ПРЕПАРАТУ ТА ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ НАСІННЯ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	79
Заєць С.О., Негіс В.І. ВПЛИВ РОСТОВИХ РЕЧОВИН І МІКРОЕЛЕМЕНТІВ НА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПРОДУКТИВНОСТІ РІЗНИХ СОРТІВ СОЇ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	81
Заєць С.О., Фундират К.С. РОСТОВІ ПРОЦЕСИ ТА НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО	83
Заєць С.О., Фундират К.С., Онуфран Л.І. УРАЖЕННЯ ГРИБНИМИ ХВОРОБАМИ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ РОКУ	84
Заєць С.О., Юзюк С.М. БІОЕНЕРГЕТИЧНІ КУЛЬТУРИ – АЛЬТЕРНАТИВА ПАЛИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ	86
Іванів М.О., Михаленко І.В. МІНЛИВІСТЬ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРИ КАЧАНА У ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП ФАО ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З УРОЖАЙНІСТЮ ЗЕРНА ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ ПОЛИВУ ТА ВОЛОГОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ У ПОСУШЛИВОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ	88

Карибаева А.Б., Камилова Л.К., Оразбеков К.Г., Шыныбаев М.Д. ГИС-ТЕХНОЛОГИЯ – ОСНОВА РАЗВИТИЯ ОТРАСЛИ ОРЕХОВОДСТВА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН	91
Качанова Т.В., Савостяник С.Ю. ЗАХОДИ ОТРИМАННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ СУНИЦІ САДОВОЇ В УМОВАХ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ	94
Кисіль Л.Б., Заєць С.О. ВПЛИВ ПРЕПАРАТИВ РІСТРЕГУЛЮЮЧОЇ ДІЇ НА ФОТОСИНТЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОСЛИН ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	97
Коваленко А.М., Коваленко О.А., Кіріяк Ю.П. ВПЛИВ ПОГОДНИХ УМОВ І МІСЦЯ РОЗМІЩЕННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ У СІВОЗМІНІ НА РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН В ОСІННІЙ ПЕРІОД	99
Козлова Л.В. ВИЗНАЧЕННЯ ПОЛИВНОГО РЕЖИМУ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР	102
Коновалова В.М., Боровик В.О. ВПЛИВ УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ ТА МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ФОТОСИНТЕТИЧНУ АКТИВНІСТЬ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО	105
Коновалова В.М., Мануйленко О.В., Карпенко О.І., Тищенко А.В. ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ СИСТЕМ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ В КОРОТКОРОТАЦІЙНІЙ СІВОЗМІНІ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	107
Корхова М.М. УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОГОДНИХ УМОВ ЗИМОВОГО ПЕРІОДУ	109
Косенко Н.П. НАСІННИЦТВО ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	110
Косенко Н.П., Бондаренко К.О. ЛЕГІНЬ І САРМАТ – ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ ТОМАТА ПРОМИСЛОВОГО ТИПУ	113
Косенко Н.П., Бондаренко К.О. ВПЛИВ СПОСОБІВ ЗБЕРІГАННЯ МАТОЧНИКІВ БУРЯКУ СТОЛОВОГО НА ЯКІСТЬ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ	115
Косенко Н.П., Погорєлова В.О. АДАПТИВНА ЗДАТНІСТЬ СЕЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ ТОМАТА ІНСТИТУТУ ЗРОШУВАННОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН	117

Косенко Н.П., Погорелова В.О. УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ ТОМАТА ЗАЛЕЖНО ВІД СХЕМИ ПОСІВУ ТА УДОБРЕННЯ В ПІВДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ	119
Крижанівський В.Г. УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ У ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	122
Криlach С.І. УДОСКОНАЛЕНІ АГРОВИМОГИ ДО ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЗНАРЯДЬ ПЕРЕДПОСІВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ	124
Кудриницький Р.Б., Скібчик В.І., Крулич С.О. УДОСКОНАЛЕНИЙ ПІДХІД ДО ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	127
Лавриненко Ю.О., Марченко Т.Ю. ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ В СЕЛЕКЦІЇ КУКУРУДЗИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	130
Лимар А.О., Андрійченко Л.В., Коцюрубенко Н.І. ЕКОЛОГІЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ АГРОЛАНДШАФТІВ МИКОЛАЇВЩИНИ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	133
Лужанський І.Ю., Булигін Д.О. ВПЛИВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ТА УДОБРЕННЯ НА ВОДНИЙ РЕЖИМ ТА УРОЖАЙНІСТЬ СОРГО ЗЕРНОВОГО В СІВОЗМІНІ НА ЗРОШЕННІ	136
Макарова Т.К. ЗМІНА ГРАНУЛОМЕТРИЧНОГО СКЛАДУ ЧОРНОЗЕМА ЗВИЧАЙНОГО ІРИГАЦІЙНО СОЛОНЦЮВАТОГО ПІД ВПЛИВОМ ХІМІЧНОЇ МЕЛІОРАЦІЇ ФОСФОГПСОМ	138
Макуха О.В. ВПЛИВ СТРОКІВ ТА ГЛИБИНИ СІВБИ НА ФОРМУВАННЯ НАСІННЯ ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО	141
Малюк Т.В. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДОБРІВ У ЗРОШУВАНИХ САДАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	143
Малярчук А.С., Малярчук В.М. ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ТА УДОБРЕННЯ В СІВОЗМІНІ НА ЗРОШЕННІ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	146
Марковська О.Є., Гречишкіна Т.А. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ КОНТРОЛЮ DRECHSLERA SOROCINIANA SUBRAM ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	148

Марченко Т.Ю., Ситнік Я.Д. РЕАКЦІЯ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ НА ЗАГУЩЕННЯ ПОСІВІВ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	151
Мосійчук Я.Б. ПОКРАЩЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СХЕМ ОЧИСТКИ ГОСПОДАРСЬКО-ПОБУТОВИХ СТІЧНИХ ВОД І ДООЧИЩЕННЯ СТІЧНИХ ВОД АГРОПРОМИСЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ	153
Місєвич О.В., Шапарь Л.В., Кляуз М.А., Дзюба М.В. ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ ТА НОРМ ВИСІВУ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ БУРКУНУ БІЛОГО ОДНОРІЧНОГО СОРТУ ПІВДЕННИЙ	156
Онуфран Л.І., Заєць С.О., Рудік О.Л. ВПЛИВ ПРЕПАРАТІВ РІСТРЕГУЛЮЮЧОЇ ТА УДОБРЮВАЛЬНОЇ ДІЇ НА РІСТ І РОЗВИТОК ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ІНТЕНСИВНИХ ЗРОШУВАНИХ СІВОЗМІННАХ	158
Панфілова А.В., Могильницька А.М. МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ПОГОДНО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВ ТА ВАРІАНТІВ ЖИВЛЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	161
Петухов М.О., Коваленко О.А., Коваленко А.М. ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В СИСТЕМІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА В ПІВДЕННОМУ СТЕПУ	164
Погоріла Л.Г., Рудик О.В. ВПЛИВ ТРАВМУВАННЯ НАСІННЯ СОЇ НА ПОДЕЛЬШЕ ЙОГО ЗБЕРІГАННЯ	166
Потапенко І.М. ВІДНОВЛЕННЯ ЛІСОМЕЛІОРАЦІЙ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	168
Ратушняк В.М., Жуков В.П. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ЗЕЛЕНОЇ МАСИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ДЛЯ ІНТЕНСИВНОГО ВИРОЩУВАННЯ НА СИЛОС	170
Рибальченко А.М. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ ТОЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	174
Рой С.С. ВПЛИВ ПІДГРУНТОВОГО КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ З РІЗНИМИ ПЕРЕДПОЛИВНИМИ ПОРОГАМИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	177
Рудаков Л.М., Хрущов М.С. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ГІДРОТЕХНІЧНИХ МЕЛІОРАЦІЙ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	179

Висновки. При вирощуванні пшениці озимої в умовах південного Степу України найвищу врожайність на рівні 6,94 т/га забезпечує дискове розпушування на 8-10 см на фоні диференційованої-1 системи основного обробітку ґрунту в сівозміні, з дозою внесення мінеральних добрив N₁₂₀P₆₀ та проведення поливів з підтриманням передполивного порогу зволоження на рівні 70% НВ протягом поливного періоду.

УДК 631.81:631.811.98:633.11

Марковська О.Є.

доктор с.-г. наук, професор

Гречишкіна Т.А.

асистент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрно-економічний університет»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ КОНТРОЛЮ *DRECHSLERA SOROCINIANA SUBRAM* ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

Постановка проблеми. Важливою складовою сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур є системи захисту рослин від хвороб, які передбачають застосування як хімічного, так і інших методів контролю поширення та розвитку збудників [1, 2]. В останні роки в Україні спостерігається стале зростання валового виробництва зерна, яке досягається за рахунок інтенсифікації технологій вирощування культур, одночасно створюючи сприятливі умови для прояву фітопатогенних мікроорганізмів та зростання їх шкідливості. За даними ФАО ООН світові втрати урожаю сільськогосподарських культур від хвороб складають до 30%, а середньорічний недобір урожаю зернових у світі – 26 млн тонн [3]. Тому удосконалення й розробка високоефективних методів захисту рослин від хвороб є актуальним напрямом сучасних досліджень.

Збудником темно-бурої плямистості пшениці озимої є гриб *Cochliobolus sativus* (Ito et Kurib.) Drechsl. et Dastur (анаморфа: *Drechslera sorociniana* Subram (син. *Bipolaris sorociniana* Subram; *Helminthosporium sativum* P.K.et B.), який належить до царства Fungi, відділу Ascomycota, класу Dothideomycetes, порядку Pleosporales, родини Pleosporaceae. Хвороба проявляється від початку проростання насіння до повної стиглості зерна. На корінцях і листках проростків пшениці спостерігаються поздовжні темні смуги і витягнуті бурі плями, побуріння і гниль колеоптиле, пожовтіння і пліснявіння листків. Шкідливість хвороби полягає в порушенні фізіолого-біохімічних процесів у рослин, і як наслідок – зниженні їх продуктивності, погіршенні якості зерна. Недобір урожаю може сягати 5 – 10%, у посушливі роки – 30 – 40% [4].

Мета дослідження. Визначення продуктивності різних сортів пшениці озимої залежно від системи удобрення та методів захисту рослин від хвороб в умовах південного Степу України.

Методика дослідження. Польові та лабораторні дослідження проводили впродовж 2017 – 2019 рр. в умовах дослідного поля ДП ДГ «Копані» Інституту зрошувального землеробства НААН Білозерського району Херсонської області. Об'єкт дослідження – процеси формування продуктивності посівів пшениці озимої. Технологія вирощування культури, за винятком досліджуваних факторів, була загальноновизнаною для умов південного Степу України. Попередник пшениці озимої – пар чорний. Сівбу проводили в третій декаді вересня. Ґрунт дослідних ділянок – темно-каштановий середньосуглинковий слабкосолонцюватий на карбонатному лесі. Вміст гумусу в шарі 0-30 см у середньому складає 2,15%, загальних азоту – 0,18%; фосфору – 0,15, калію – 2,6%.

Схема досліду включала нижченаведені фактори і варіанти.

Фактор А – сорт: 1) Антонівка; 2) Марія; 3) Благо.

Фактор В – система удобрення: 1) контроль ($N_{30}P_{30}+N_{30}$); 2) $N_{30}P_{30}$ + Майстер Агро, п (1,5 кг/га); 3) $N_{30}P_{30}$ + ROST, р. (2,0 л/га).

Фактор С – методи захисту: 1) контроль (без обробок); 2) біологічний – Триходерма бленд bio-green microzume tr, кс (50 мл/т) + Гуапсин, р (5,0 л/га); 3) хімічний – Колосаль, к.е. (1,0 л/га).

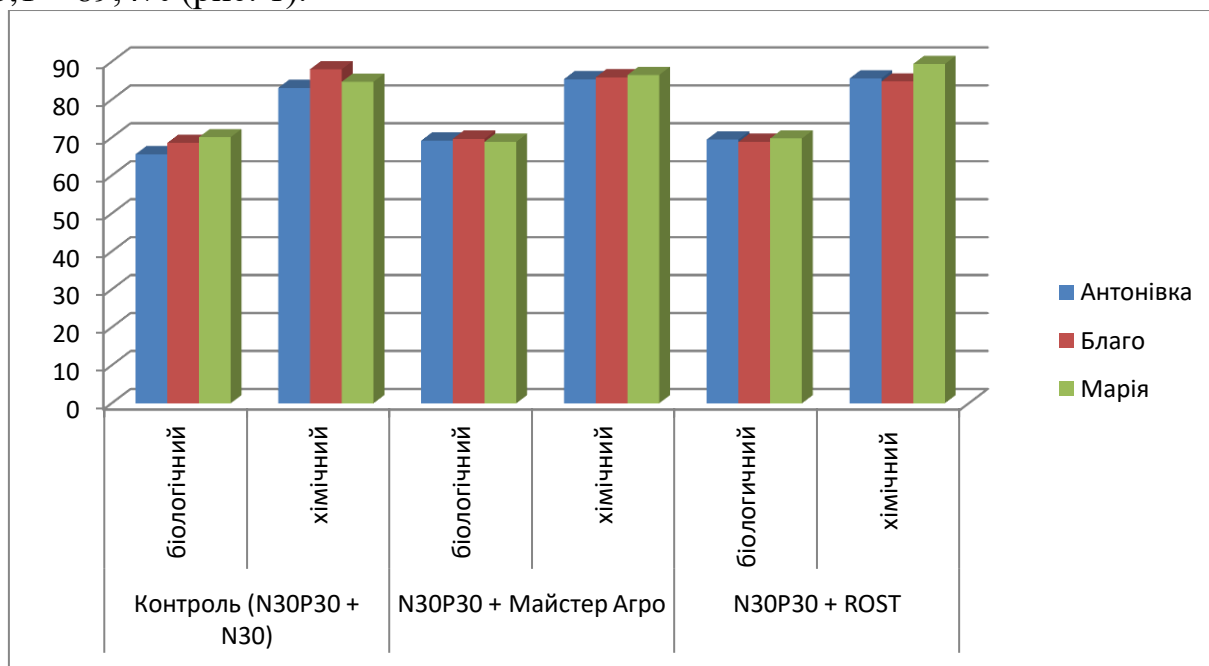
Проти збудників кореневих гнилей та для стимуляції росту кореневої системи за біологічного методу захисту проводили передпосівну обробку насіння біопрепаратом Триходерма бленд bio-green microzume tr, кс (50 мл/т), а у фазу прапорцевого листка – обприскування посівів проти плямистостей листків біопрепаратом інсекто-фунгіцидної дії Гуапсин (5 л/га). За хімічного методу захисту посівів пшениці озимої від комплексу грибних хвороб використовували протруйник насіння Оріус Універсал ES, е.н. (2 л/т) та у фазу прапорцевого листка проводили обприскування фунгіцидом Колосаль, к.е. (1,0 л/га). Норма робочого розчину – 200 л/га.

Загальна площа посівної ділянки – 50 м², облікової – 25 м². Повторність у досліді – чотириразова. Використовували польовий, лабораторний, математично-статистичний методи згідно загальноновизнаних в Україні методик та методичних рекомендацій [6, 7].

Результати дослідження. Застосування як біологічного, так і хімічного методів захисту сприяло істотному зростанню урожайності зерна всіх досліджуваних сортів пшениці озимої (Антонівка, Благо, Марія), порівняно із контролем (без обробок). Так, у варіанті біологічного методу – Триходерма бленд bio-green microzume tr, кс (50 мл/т) + Гуапсин, р (5,0 л/га) приріст урожайності становив 0,51 т/га або 18,0%. У варіанті хімічного методу – Колосаль, к.е. (1,0 л/га), відповідно, 1,15 т/га або 40,6%. Різниця між біологічним і хімічним методами захисту рослин склала 0,64 т/га або 19,2% з перевагою останнього.

Аналізуючи ефективність методів захисту рослин пшениці озимої від хвороб встановлено, що застосування біопрепаратів Триходерма бленд bio-green microzume tr, кс (50 мл/т) + Гуапсин, р (5,0 л/га) контролює розвиток темно-бурої плямистості (*Drechslera sorociniana* Subram) пшениці озимої у

межах 5,3 – 6,3%. При цьому ефективність біологічного захисту становила 65,6 – 70,1%. У варіанті хімічного методу захисту розвиток хвороби був меншим і коливався у межах 2,0 – 3,1%, а ефективність знаходилася в інтервалі 83,1 – 89,4% (рис. 1).

Рис.1. Ефективність застосування біологічних препаратів та фунгіцидів для контролю темно-бурої плямистості (*Drechslera sorokiniana* Subram) різних сортів пшениці озимої (середнє за 2017-2019 рр.)

Найкращий показник ефективності – 89,4%, відповідав варіанту із застосуванням позакореневого підживлення рослин пшениці озимої сорту Марія органомінеральним добривом ROST, р. (2,0 л/га) на фоні N₃₀P₃₀ і проведенням хімічного захисту рослин із використанням протруйника насіння Оріус Універсал ES, е.н. (2 л/т) та фунгіциду – Колосаль, к.е. (1,0 л/га) у фазу прапорцевого листка.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Шелудько О.Д., Марковська О.Є., Найдьонов В.Г., Нижегородко В.М. Захист зрошуваної пшениці озимої від шкідливих організмів. *Зрошуване землеробство*. 2012. Вип. 57. С. 73 – 79.
2. Markovska O.Y., Pikoivskyi M.Y., Nikishov O.O. Optimization of the system of irrigated winter wheat protection against harmful organisms in southern Ukraine. *Біоресурси і природокористування*. 2018. Том 10. № 3–4. С. 98 – 104. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/bio2018.03.012>
3. Комплексні системи захисту сільськогосподарських культур від хвороб: навч. посіб./ В.П. Туренко, М.О. Білик, А.В. Кулешов та ін., за ред. В.П. Туренка, М.О. Білика. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Вид. 2-ге, допов. Харків: Майдан, 2019. 330 с.
4. Фітопатологія: підручник / І.Л. Марков, О.В. Башта, Д.Т. Гентош, В.А. Глим'язний, О.П. Дерменко, Є.П. Черненко, за ред. І.Л. Маркова. Київ: Ліра-К, 2017. С. 130 – 131.

Наукове видання

**НАУКОВО ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ – НОВІТНІ ПІДХОДИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної *online*
конференції молодих вчених

Інститут зрошуваного землеробства НААН
сел. Наддніпрянське, м. Херсон, 73483
Тел. (0552) 36-11-96
e-mail: izz.ua@ukr.net,
сайт: www.izpr.org.ua